ZAKON O SREDNjEM STRUKOVNOM OBRAZOVANjU I OBUCI U ŽUPANIJI ZAPADNOHERCEGOVAČKOJ ("Nar. novine Županije Zapadnohercegovačke", br. 2/2025)

ZAKON O SREDNjEM STRUKOVNOM OBRAZOVANjU I OBUCI U ŽUPANIJI ZAPADNOHERCEGOVAČKOJ

("Nar. novine Županije Zapadnohercegovačke", br. 2/2025)

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1

(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom uređuje se srednje strukovno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje (u daljnjem tekstu: srednje strukovno obrazovanje i obuka) kao djelatnost kojom se omogućava razvoj i stjecanje kompetencija potrebnih za dobivanje strukovnih kvalifikacija u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 2

(Djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

(1) Djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa te Zakona kojim se uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke odraslih polaznika ostvaruje se u skladu s odredbama Zakona kojim se uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji i Zakona kojim se uređuje organizacija i struktura obrazovanja odraslih.

(3) Djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke obavljaju ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku na temelju rješenja ministra obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ministar).

(4) Djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke za kvalifikacije koje su uređene posebnim propisima, direktivama Europske unije za regulirana zanimanja te međunarodnim ugovorima obavljaju ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku na temelju rješenja Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) sukladno posebnom propisu.

Članak 3

(Značenje pojmova)

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

a) Srednje strukovno obrazovanje i obuka integralni su dio obrazovnog sustava u Županiji koji osigurava stjecanje kompetencija iz određenih zanimanja i osigurava osnovu za kontinuiranu obuku u svrhu aktivnog uključenja u radni proces ili nastavak daljnjeg obrazovanja. Ono podrazumijeva različite vrste i oblike odgoja i obrazovanja u redovnom obrazovanju i praktičnu nastavu u ustanovama za srednje strukovno obrazovanje i obuku kod poslovnog subjekta.

b) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku je srednja škola organizirana kao srednja tehnička i srednja strukovna škola, umjetnička škola, škola posebne namjene ili škola druge vrste koja ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti obrazovanja i obuke, sukladno

ovome i drugim odgovarajućim zakonima i podzakonskim aktima, kojima se detaljnije uređuje djelatnost srednjeg obrazovanja.

c) Klasifikacija zanimanja za srednje strukovno obrazovanje i obuku je akt kojim se utvrđuju porodice zanimanja, trajanje školovanja, razina i oblik obrazovanja i vrsta ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku. Klasifikacija se prema potrebi strukturira i revidira sukladno kretanju tržišta rada i usuglašava s europskom praksom i europskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje.

d) Srednje strukovno obrazovanje i obuka je proces stjecanja kompetencija koje su kao rezultat tog procesa vrednovane i potvrđene u postupku koji provode ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku, a provodi se prema strukovnim kurikulima.

e) Strukovno osposobljavanje podrazumijeva obrazovanje za stjecanje kompetencija za obavljanje jednostavnih poslova.

f) Strukovno usavršavanje podrazumijeva obrazovanje kojim se stječu dodatne kompetencije iste ili više razine kvalifikacije unutar obrazovnog sektora za koji polaznik ima priznatu kvalifikaciju.

g) Formalno učenje označava učenje koje se odvija u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslovnog subjekta, koje je strukturirano u pogledu ciljeva, vremena i zahtjeva učenja i izvodi se prema odobrenim kurikulima s ciljem stjecanja i unaprjeđenja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe. Formalno učenje je usmjereno na stjecanje kvalifikacija o čemu se izdaje javna isprava.

h) Neformalno učenje označava organizirane aktivnosti učenja s ciljem stjecanja i unaprjeđenja kompetencija za

osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se ne izdaje javna isprava.

i) Informalno učenje označava neorganizirane aktivnosti usvajanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava i drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

j) Praktična nastava je model realizacije nastave u sustavu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke u kojem učenici kroz teorijsku nastavu i vježbe u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i učenje kroz rad sudjelovanjem u aktivnostima u radnom okruženju kod poslovnog subjekta, stječu, usavršavaju, odnosno izgrađuju kompetencije u skladu sa standardom zanimanja i nastavnim planom i kurikulom. Praktična nastava je oblik nastave koji se izvodi u radionicama ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslovnog subjekta koji ispunjava uvjete za izvođenje učenja kroz rad predviđene ovim zakonom pod nadzorom mentora, koordinatora praktične nastave i nastavnika praktične nastave.

k) Ferijalna praksa je oblik praktične nastave koja se izvodi nakon završetka nastavne godine kod poslovnog subjekta. Za učenike koji idu na ferijalnu praksu nastavna godina se produžuje za vrijeme trajanja ferijalne prakse.

l) Poslovni subjekt je gospodarsko društvo, ustanova, osoba koja samostalno obavlja djelatnost ili obrtnik koji ispunjava propisane uvjete za organizaciju i izvođenje praktične nastave.

m) Mentor je osoba zaposlena kod poslovnog subjekta ili osoba koja samostalno obavlja djelatnost, odgovorna za organizaciju, vođenje i praćenje provođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta u skladu s planom realizacije.

n) Koordinator praktične nastave je osoba koja je u radnom odnosu u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku, a koja koordinira učenje kroz rad koji se izvodi kod poslovnih subjekata te prati provedbu praktične nastave u školskim radionicama i/ili školskim kabinetima za praktičnu nastavu.

o) Plan realizacije praktične nastave kod poslovnog subjekta (u daljem tekstu: plan realizacije praktične nastave) je pisani dokument koji se izrađuje i donosi u suradnji ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i poslovnog subjekta. Planom realizacije praktične nastave utvrđuje se sadržajni i vremenski raspored izvođenja praktične nastave.

p) Kompetencija predstavlja kombinaciju znanja, vještina i stavova.

r) Znanje se sastoji od već postojećih činjenica i podataka, koncepata, ideja i teorija kojima se podržava razumijevanje određenog područja ili teme.

s) Vještine su sposobnost i mogućnost provođenja procesa i korištenja postojećih znanja za postizanje rezultata.

t) Stavovi opisuju spremnost za djelovanje na ideje, osobe ili situacije te povezani način razmišljanja.

u) Ključne kompetencije su skup znanja, vještina i stavova koje svi pojedinci trebaju za osobno ispunjenje i razvoj, zapošljivost, socijalnu uključenost, održiv način života, uspješan život u zajednici, zdrav način života i aktivno građanstvo.

v) Strukovni kurikul je planirani program obrazovanja i obuke koji se zasniva na stjecanju kompetencija, odnosno, praktičnih vještina i teorijskog znanja u određenom strukovnom području ili profesiji, uz jasno definirane i mjerljive ishode učenja.

z) Ishodi učenja opisuju očekivane rezultate i postignuća učenika tijekom ili nakon završetka strukovnog kurikula. Ishodi učenja služe kao temelj za planiranje nastave, praćenje napretka učenika, njihovo vrednovanje i osiguranje kvalitete obrazovanja i obuke u određenom strukovnom području.

aa) Strukovna kvalifikacija predstavlja formalni naziv za skup kompetencija određene razine, opsega, profila i kvalitete, a koje se dokazuju javnom ispravom koju izdaje ovlaštena ustanova.

bb) Razine kvalifikacija odražavaju složenost i dubinu stečenih kompetencija. Ove razine određuju različiti pokazatelji koji se mogu mjeriti i ocjenjivati kako bi se jasno razumjelo koliko je osoba postigla u određenom području.

cc) Standard zanimanja je dokument u kojem su jasno iskazani ključni poslovi i kompetencije potrebne za određeno zanimanje. To je popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje. Cilj standarda zanimanja je stvaranje detaljne slike o kompetencijama koje moraju posjedovati osobe nekoga određenog zanimanja. Standard zanimanja je osnova za razvoj standarda kvalifikacija (zahtijevanih ishoda učenja), ali i osnova za razvoj strukovnih kurikula.

dd) Karijerno savjetovanje učenika je proces pružanja podrške učenicima u razvoju njihovih karijera i donošenju informiranih odluka o budućem profesionalnom putu. Ova vrsta savjetovanja fokusira se na specifične potrebe učenika koji se obrazuju za određeno strukovno zanimanje. Cilj je pomoći učenicima da bolje razumiju vlastite interese, talente i mogućnosti te da usmjere svoje obrazovanje i obuku prema karijernim ciljevima. Ovaj proces također može

uključivati informacije o potrebama tržišta rada, mogućnostima stažiranja ili praktičnog iskustva te pružanje alata za samo promidžbu učenika na tržištu rada.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Članak 4

(Ciljevi srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

Osim općih ciljeva odgoja i obrazovanja definiranih temeljnim Zakonom kojim se uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji, u sklopu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, posebni ciljevi su:

a) omogućiti učenicima pravo na srednje strukovno obrazovanje i obuku pod jednakim uvjetima, sukladno vlastitom interesiranju, sklonostima i sposobnostima za stjecanje ključnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija potrebnih tržištu rada za daljnje obrazovanje te cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva,

b) pružanje potpore učeniku u odabiru odgovarajućeg zanimanja i integriranju u društveni život,

c) razvijanje svijesti učenika o potrebi za daljnjim obrazovanjem i obukom,

d) osiguravanje uvjeta za razvoj i promicanje tradicionalnih obrta,

e) usklađivanje potreba sa zahtjevima i kretanjima tržišta rada,

f) srednje strukovno obrazovanje i obuku treba dovesti na razinu obrazovanja kao u zemljama članicama

Europske unije te osigurati međunarodnu usporedivost stečenih strukovnih kvalifikacija,

g) osigurati razvoj otvorenih kurikula.

Članak 5

(Načela srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

Načela srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke su:

a) dostupnost i uspostavljanje rodne ravnopravnosti učenika, fleksibilnost, relevantnost i racionalnost, transparentnost te usklađenost s potrebama tržišta rada i visokog obrazovanja,

b) usmjerenost na razvoj kompetencija,

c) individualni pristup učenicima i različiti putovi stjecanja istih strukovnih kvalifikacija,

d) partnerski odnos u procesu obrazovanja,

e) jednaki uvjeti obrazovanja prema standardima odgojno-obrazovnog procesa i zahtjevima struke,

f) jasna određenost standarda zanimanja, strukovnih kvalifikacija i kurikula,

g) odgovarajuća osposobljenost te trajno stručno usavršavanje ravnatelja, nastavnika, koordinatora praktične nastave, mentora i stručnih suradnika škola za suvremeni pristup odgojno-obrazovnom procesu.

POGLAVLJE II. USTROJ SREDNJEG STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OBUKE

Članak 6

(Jezici i pisma u nastavi)

(1) U odgoju i obrazovanju u ustanovama za srednje strukovno obrazovanje i obuku na području Županije koriste se jezici sukladno Ustavu Županije Zapadnohercegovačke te se nastava izvodi u skladu s nastavnim planom i strukovnim kurikulom u Županiji na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(2) Posebnim propisima koje donosi Vlada Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Vlada) uređuje se način izvođenja nastave iz materinskog jezika ili nacionalne skupine predmeta za pripadnike ostalih konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Članak 7

(Nastava za nacionalne manjine)

(1) Obrazovanje učenika pripadnika nacionalne manjine ostvaruje se u skladu s odredbama Zakona koji uređuje prava i obveze pripadnika nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini i obveze tijela vlasti u Bosni i Hercegovini da poštuju i štite, očuvaju i razvijaju etnički, kulturni, jezički i vjerski identitet svakog pripadnika nacionalne manjine u Bosni i Hercegovini, koji je državljanin Bosne i Hercegovine, te u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Ministar donosi strukovni kurikul za nastavu materinskog jezika određene nacionalne manjine koji uključuje kulturu te manjine te književnost, povijest i geografiju. Prilikom donošenja strukovnog kurikula treba konzultirati predstavnike manjine za koju se kurikul donosi.

(3) Nastavnik zadužen za nastavu iz stavka (2) ovog mora poznavati jezik nacionalne manjine na razini potrebnoj za predavanje materinskog jezika.

Članak 8

(Pravo na obrazovanje inozemnih državljana i osoba bez državljanstva)

Inozemni državljanin i osoba bez državljanstva (apatrid) ima pravo stjecati obrazovanje u skladu s ovim Zakonom, konvencijama i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila s drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama kada nadležna institucija odobri boravak te osobe u Bosni i Hercegovini više od tri mjeseca.

Članak 9

(Priznavanje inozemnih obrazovnih isprava i kvalifikacija)

(1) Državljanin Bosne i Hercegovine koji je dio srednjoškolskog obrazovanja stekao u inozemstvu te inozemni državljanin i apatrid nastavljaju školovanje na temelju obrazovne isprave o obrazovanju stečenom u inozemstvu.

(2) Uvjeti i način priznavanja inozemnih obrazovnih isprava i kvalifikacija obavlja se temeljem Zakona koji uređuje uvjete, način, postupak i subjekte provedbe postupka priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija u Županiji.

Članak 10

(Pedagoški standardi srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

(1) Pedagoškim standardima srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke (u daljnjem tekstu: pedagoški standardi) utvrđuju se materijalni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi uvjeti za optimalno ostvarivanje nastavnih planova i strukovnih kurikula radi osiguravanja jednakih uvjeta poučavanja i učenja te cjelovitog razvoja strukovnog obrazovnog sustava u Županiji.

(2) Pedagoške standarde iz stavka (1) ovog članka donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Članak 11

(Utvrđivanje širih interesa od potreba utvrđenih pedagoškim standardima)

(1) Jedinice lokalne samouprave mogu utvrditi potrebe i interese društva u srednjem strukovnom obrazovanju i obuci i šire od potreba utvrđenih pedagoškim standardima iz članka 10. ovog Zakona.

(2) Sredstva za provođenje potreba iz stavka (1) ovog članka osiguravaju se u proračunu jedinice lokalne samouprave.

Članak 12

(Osnivanje ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

(1) Ustanovu za srednje strukovno obrazovanje i obuku mogu osnovati Skupština Županije Zapadnohercegovačke i općinska/gradska vijeća uz prethodnu suglasnost Vlade.

(2) Prije donošenja odluke o osnivanju osnivač podnosi Ministarstvu zahtjev za prethodno pribavljenu suglasnost s elaboratom o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku. Na temelju tog elaborata, Ministarstvo odlučuje o opravdanosti osnivanja i odlučuje o suglasnosti. Krajnji rok za podnošenje zahtjeva i elaborata je 31. siječnja tekuće kalendarske godine za narednu školsku godinu.

(3) Elaborat iz stavka (2) ovog članka sadrži:

a) podatke o osnivaču, nazivu i sjedištu,

b) ciljeve osnivanja,

c) dokaz o postojanju društveno-ekonomske opravdanosti za osnivanjem,

d) podatke o trajanju nastavnog plana i strukovnog kurikula,

e) nastavni plan i strukovni kurikul,

f) opis radnih zadataka (standard zanimanja) za koje je učenik osposobljen završetkom nastavnog plana i strukovnog kurikula,

g) podatke o uvjetima propisanim pedagoškim standardima srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke,

h) podatke o načinu financiranja te

i) podatke o poslovnom subjektu i načinu provedbe praktične nastave kod poslovnog subjekta.

(4) Ocjenu društveno-ekonomske opravdanosti osnivanja ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku daje tročlano povjerenstvo koje imenuje ministar.

(5) Rješenje o davanju suglasnosti na elaborat i osnivanje ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku donosi ministar, u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva s priloženim urednim elaboratom.

(6) Nakon davanja suglasnosti ministra na elaborat i osnivanje ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku, osnivač ili osoba

koju on ovlasti donosi odluku o osnivanju. Rješenje o ocjeni sukladnosti odluke o osnivanju sa zakonom donosi Ministarstvo. Nakon toga osnivač, privremeni ravnatelj ili osoba koju osnivač ovlasti može podnijeti zahtjev za odobravanje izvođenja nastavnog plana i strukovnog kurikula.

(7) Zahtjev za odobravanje izvođenja nastavnog plana i strukovnog kurikula podnosi se Ministarstvu najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za sljedeću školsku godinu. Do istog roka se podnosi zahtjev za odobrenje izvođenja novih nastavnih planova i strukovnih kurikula već osnovanih ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku te ako ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku mijenja sjedište, odnosno objekt u kojem obavlja djelatnost. Uz zahtjev se prilaže sljedeće:

a) nastavni plan i strukovni kurikul, ako dotada nije javno,

b) podatci o načinu osiguravanja kadrova koji će izvoditi strukovne kurikule,

c) podatci o poslovnom subjektu i načinu provođenja praktične nastave kod poslovnog subjekta, ukoliko se praktična nastava ne izvodi u školskim kabinetima za praktičnu nastavu,

d) dokazi o prostoru, opremi i nastavnim sredstvima, dokaz o vlasništvu ili pravu korištenja objekta, ako objekt nije u vlasništvu osnivača,

e) prethodno pribavljena suglasnost općinskog/ gradskog vijeća,

f) akt o registraciji kod nadležnog tijela.

(8) Ministar rješenjem imenuje tročlano povjerenstvo za utvrđivanje uvjeta za izvođenje nastavnog plana i strukovnog kurikula u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku koje o svom radu sastavlja zapisnik.

(9) Članovi povjerenstva iz stavaka (4) i (8) ovoga članka imaju pravo na naknadu čiji iznos utvrđuje ministar rješenjem.

(10) Na zahtjev iz stavka (7) ovoga članka ministar daje suglasnost ako su ispunjeni uvjeti za izvođenje nastavnog plana i strukovnog kurikula.

(11) Ministarstvo je prije izvođenja novog programa obvezno osigurati suglasnost Vlade.

Članak 13

(Poslovi ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku obavlja sljedeće poslove:

a) obavlja djelatnost strukovnog obrazovanja i obuke redovitih učenika,

b) uspostavlja partnerstva s ciljem usklađivanja upisne politike s potrebama tržišta rada i daje prijedlog plana upisa za sljedeću školsku godinu,

c) sudjeluje u izradi kurikula ili dijela kurikula sukladno lokalnim i regionalnim potrebama,

d) obavlja druge poslove u skladu s ovim zakonom.

Članak 14

(Godišnji program rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

(1) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku radi na osnovi godišnjeg programa rada.

(2) Prijedlog godišnjeg programa rada utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi školski odbor najkasnije do 30. rujna tekuće školske godine.

(3) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku je dužna usvojeni godišnji program rada dostaviti Ministarstvu i osnivaču u roku od osam dana od dana usvajanja.

(4) Godišnjim programom rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku utvrđuje se mjesto, vrijeme, način i nositelji njegova ostvarivanja.

(5) Godišnji program rada sadrži:

a) podatke o uvjetima rada,

b) podatke o izvršiteljima poslova,

c) godišnji kalendar rada,

d) podatke o dnevnoj i tjednoj organizaciji rada,

e) tjedni i godišnji broj sati po razredima i oblicima odgojno-obrazovnog rada,

f) planove rada ravnatelja, nastavnika, koordinatora praktične nastave te stručnih suradnika,

g) planove rada školskog odbora i stručnih tijela,

h) plan stručnog osposobljavanja i usavršavanja, u skladu s potrebama škole,

i) podatke o ostalim aktivnostima u funkciji odgojnoobrazovnog rada,

j) podatke o planu aktivnosti i samovrednovanju škole,

k) mehanizme osiguranja kvalitete.

Članak 15

(Stjecanje strukovnih kvalifikacija)

(1) Strukovnim obrazovanjem i obukom stječu se kompetencije te strukovne kvalifikacije određene razine, opsega, profila i kvalitete i omogućuje se uključivanje na tržište rada ili nastavak obrazovanja.

(2) Završetkom strukovnoga obrazovanja i obuke učenik stječe kvalifikaciju određene razine, opsega, profila i kvalitete koja se dokazuje javnom ispravom čiji sadržaj i oblik propisuje ministar pravilnikom.

(3) Formalnim učenjem kompetencije se stječu:

a) teorijskom nastavom općeobrazovnih predmeta,

b) teorijskom nastavom strukovnih predmeta,

c) praktičnom nastavom u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslovnog subjekta,

d) drugim oblicima obrazovnog rada koji su propisani kurikulom.

Članak 16

(Usuglašavanje obrazovne ponude s potrebama tržišta rada)

(1) Radi osiguranja veze između srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke i tržišta rada svaka ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku osniva općinsko/ gradsko savjetodavno vijeće.

(2) Općinsko/gradsko savjetodavno vijeće sastavljeno je od predstavnika ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku, grada/općine i predstavnika lokalnog tržišta rada kao stalnih članova te predstavnika svih zainteresiranih strana, kada se za to pokaže potreba, kao privremeni članovi.

(3) Općinsko/gradsko savjetodavno vijeće pomaže ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku u predlaganju upisnih politika, planiranju sadržaja njezinih strukovnih kurikula, savjetuje ustanovu o svim pitanjima koja se tiču praktične nastave i pomaže jačanju veza između ustanove i lokalnog tržišta rada. Sastav općinskog/ gradskog savjetodavnog vijeća i procedure za imenovanje njegovih članova uređuju se statutom ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku.

(4) Na županijskoj razini osniva se županijsko savjetodavno vijeće, ukoliko takvo ili slično savjetodavno vijeće/tijelo, koje ispunjava uvjete definirane stavkom (6) ovog članka, već nije uspostavljeno.

(5) Županijsko savjetodavno vijeće je međuresorno, stručno i savjetodavno tijelo koje osniva Vlada.

(6) Županijsko savjetodavno vijeće čine po jedan predstavnik Ministarstva, Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke, Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke, Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke, Javne ustanove Razvojna agencija Županije Zapadnohercegovačke-Herag, Ureda Vlade Županije Zapadnohercegovačke za europske integracije, po jedan predstavnik općinskih/gradskih savjetodavnih vijeća iz Županije, najmanje četiri

predstavnika privatnog sektora, predstavnici poslovnih udruženja iz Županije, jedan predstavnik Sveučilišta u Mostaru, kao stalni članovi, te predstavnici drugih zainteresiranih strana kao privremeni članovi.

(7) Županijsko savjetodavno tijelo između ostalog zaduženo je za:

a) praćenje i predviđanje potreba tržišta rada na županijskoj i međužupanijskoj te regionalnoj razini,

b) analiziranje sadržaja strukovnog obrazovanja i usklađivanje s potrebama tržišta rada,

c) poticanje suradnje između ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku i poslovnih subjekata u Županiji,

d) daje preporuke za upisnu politiku, promicanje različitih mehanizama suradnje između ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku te poslovnih subjekata kako bi se implementirala inovativna rješenja,

e) organizaciju događaja kao što su okrugli stolovi, konferencije, seminari i slično, koja podupiru razvoj i unaprjeđenje srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

(8) Obavljanje dužnosti članova savjetodavnih vijeća iz stavka (2) i (6) ovog članka je dobrovoljno i besplatno, uz mogućnost plaćanja naknade za troškove dolaska na sjednice i odlaska sa sjednica.

(9) Mandat članova savjetodavnih vijeća iz stavka (2) i (6) ovog članka određuje se odlukom o osnivanju koju donosi ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku za osnivanje općinskog/gradskog savjetodavnog vijeća ili Vlada za osnivanje županijskog savjetodavnog vijeća.

(10) Poslove gradskog/općinskog savjetodavnog vijeća iz stavka (1) ovog članka propisuje ministar Pravilnikom, a županijskog savjetodavnog vijeća iz stavka (4) ovog članka propisuje posebnom odlukom Vlada.

Članak 17

(Trajanje srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

(1) Ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku koje ispunjavaju uvjete određene klasifikacijom zanimanja, u pravilu, provode četverogodišnji i trogodišnji nastavni plan i kurikul za stjecanje strukovnog zvanja.

(2) Ministar može za obavljanje manje složenih i jednostavnih poslova utvrditi obrazovanje i obuku kraću od tri godine te vrstu stečene kvalifikacije prema srodnom zanimanju.

(3) U ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku u četverogodišnjem trajanju ostvaruje se odgovarajući općeobrazovni program, stručno-teorijski i praktični program, čijim završavanjem učenik stječe kvalifikaciju srednje spreme, odgovarajuće struke i zanimanja kojim se omogućava zapošljavanje i nastavak obrazovanja u visokoškolskim ustanovama.

(4) U ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku u trogodišnjem trajanju ostvaruje se odgovarajući općeobrazovni program, stručno-teorijski i praktični program čijim završavanjem učenik stječe srednju spremu odgovarajuće struke i zanimanja, potrebnu za obavljanje poslova određenog stupnja složenosti.

(5) U ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku u trajanju kraćem od tri godine ostvaruje se odgovarajući općeobrazovni program, stručno-teorijski i praktični program čijim završavanjem učenik stječe srednju spremu odgovarajuće struke i zanimanja, potrebnu za obavljanje manje složenih poslova.

Članak 18

(Kalendar rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

(1) Školska godina počinje 1. rujna, a završava 31. kolovoza sljedeće godine te ima dva obrazovna razdoblja.

(2) Nastavna godina se ostvaruje, u pravilu, u 175 nastavnih dana, odnosno 35 nastavnih tjedana, a za učenike završnih razreda srednje škole u trajanju od 160 nastavnih dana, odnosno u 32 nastavna tjedna.

(3) Nastavna godina za određenu razinu kvalifikacije, kod koje se nastava većim dijelom izvodi u obliku ferijalne prakse, traje najviše

38 tjedana.

(4) Tijekom školske godine učenici imaju pravo na zimski, proljetni i ljetni odmor.

(5) Nastavna godina, odnosno početak i završetak nastave, obrazovna razdoblja, broj radnih dana i odmor učenika propisuju se posebnim kalendarom, koji za svaku školsku godinu donosi ministar najkasnije 30 dana prije početka školske godine.

(6) O postojanju izvanrednih okolnosti koje utječu na početak i završetak nastavne godine te mogućnosti izmjene kalendara iz stavka (5) ovog članka zbog izvanrednih okolnosti odlučuje ministar.

(7) Odgojno-obrazovni rad se izvodi u jednoj smjeni ako to dopuštaju prostorni, kadrovski i drugi uvjeti rada.

Članak 19

(Standardi zanimanja i standardi kvalifikacija)

(1) Standardom zanimanja utvrđuju se poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izrade standarda kvalifikacije i strukovnih kurikula.

(2) Standardom kvalifikacije utvrđuju se naziv, vrsta, razina, opseg, uvjeti pristupanja kvalifikaciji, opravdanost potrebe za kvalifikacijom, profil sa specifikacijom nastavnih predmeta/modula te pripadni ishodi učenja/ kompetencija i drugi potrebni elementi.

(3) Metodologiju izrade standarda zanimanja i standarda kvalifikacija donosi ministar pravilnikom.

(4) Standarde zanimanja i standarde kvalifikacija donosi ministar pravilnikom.

(5) Standardi zanimanja i standardi kvalifikacija redovito se usklađuju s potrebama tržišta rada, u pravilu svakih pet godina.

Članak 20

(Strukovni kurikul)

(1) Strukovni kurikul izrađuje se na temelju jednog ili više standarda kvalifikacija koji su izrađeni na temelju jednog ili više standarda

zanimanja, a donosi ga ministar pravilnikom.

(2) Cilj strukovnog kurikula je osigurati stjecanje kompetencija propisanih strukovnim kvalifikacijama.

(3) Strukovnim kurikulom stječu se ključne i strukovne kompetencije te definiraju pravila i načini dobivanja kvalifikacija.

(4) Strukovni kurikul čini općeobrazovni dio, stručno - teorijski dio i praktična nastava u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslodavca te može imati modularnu strukturu.

(5) Općeobrazovni dio strukovnog kurikula je isti za sva zanimanja unutar iste struke, dok su stručno-teorijski dio i praktična nastava različiti za različita zanimanja.

(6) Metodologiju izrade strukovnih kurikula donosi ministar pravilnikom.

Članak 21

(Primjena, praćenje i poboljšavanje strukovnog kurikula)

(1) Ministarstvo, ili institucija koju ovlasti Ministarstvo, nadležno je za praćenje, ocjenu i poboljšanje strukovnih kurikula za srednje strukovno obrazovanje i obuku i predlaganje izmjena.

(2) Dio strukovnog kurikula koji se može osmišljavati u školama ne sadrži više od 30 % sveukupnog strukovnog kurikula.

(3) Dio strukovnog kurikula za svaki stručni predmet, na prijedlog stručnog aktiva, može utvrđivati nastavničko vijeće škole, uz suglasnost ministra.

(4) Pri utvrđivanju strukovnog kurikula uzimaju se potrebe lokalnog tržišta rada.

Članak 22

(Standardi ocjenjivanja)

(1) Ministarstvo, ili institucija koju ovlasti Ministarstvo, prati standard i kvalitetu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

(2) Ministarstvo se bavi uspostavom standarda za ishode učenja kod učenika i ocjenjivanje stupnja njihova uspjeha, uključujući i završni ispit, organizira eksterno vrednovanje ustanova za srednje strukovno

obrazovanje i obuku, provodi istraživanja s ciljem razvoja i unaprjeđivanja srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, pruža pomoć u pogledu priznavanja domaćih javnih isprava u stranim zemljama, pokreće i prati proces strukturiranja i klasifikacije zanimanja te obavlja druge poslove koji se tiču primjene standarda.

(3) Strukturiranje i revidiranje klasifikacije zanimanja provodi se na temelju Pravilnika kojeg donosi ministar.

POGLAVLJE III. ORGANIZACIJA I PROVEDBA PRAKTIČNE NASTAVE, VJEŽBI I FERIJALNE PRAKSE

Članak 23

(Praktična nastava, vježbe i ferijalna praksa)

(1) Praktična nastava, vježbe i ferijalna praksa izvode se radi primjene stečenih znanja i usvajanja i razvijanja novih vještina kroz praktičan rad u ustanovama za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslovnog subjekta, s tim da se ferijalna praksa u cijelosti ostvaruje kod poslovnog subjekta.

(2) Ukupan fond sati i materijalno-tehnički uvjeti za izvođenje praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse određuju se nastavnim planom i strukovnim kurikulom.

(3) U ustanovama za srednje strukovno obrazovanje i obuku praktična nastava i vježbe se izvode u kabinetima praktične nastave, školskim radionicama, laboratorijima te drugim objektima opremljenim za nastavu u skladu s pedagoškim standardima srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

(4) Praktična nastava, vježbe i ferijalna praksa, pod stručnim nadzorom ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku, može se izvoditi kod poslovnog subjekata koji ima odgovarajuću opremu, tehničkotehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu s nastavnim planom i strukovnim kurikulom.

(5) U slučaju kada se praktična nastava i vježbe izvode u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i kod poslovnog subjekta, udio praktične nastave i vježbi kod poslovnog subjekta mora biti najmanje 25 % od ukupnog broja propisanog nastavnim planom.

(6) Poslovni subjekti kod kojih se ostvaruje praktična nastava, vježbe i ferijalna praksa imaju obvezu osigurati naknadu i mentorstvo za učenike.

(7) Prostori u kojima se izvodi praktična nastava, vježbe i ferijalna praksa moraju udovoljavati propisima o sigurnosti na radu i ostalim propisima.

(8) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili poslovni subjekt dužni su obučiti učenika osnovnim mjerama zaštite na radu pri izvođenju praktične nastave.

(9) Poslovni subjekti koji ispune uvjete za izvođenje praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse upisuju se u registar poslovnih subjekata koji vodi Ministarstvo.

(10) Uvjete za izvođenje praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse kod poslovnih subjekata, postupak njihova utvrđivanja te sadržaj registra poslovnih subjekata propisuje ministar pravilnikom.

Članak 24

(Prilagođeni programi za učenike s teškoćama)

(1) Po prilagođenom programu nastavu prate učenici koji imaju teškoće u razvoju, učenici s teškoćama u učenju, učenici s emocionalnim problemima i problemima u ponašanju te učenici s teškoćama uvjetovanim odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturalnim i jezičnim čimbenicima.

(2) Za učenika s teškoćama u razvoju ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili poslovni subjekt dužni su prilagoditi radno mjesto u odnosu na njegove mogućnosti i vrstu teškoće.

Članak 25

(Nastavnik praktične nastave)

(1) Ukoliko se praktična nastava provodi u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i kod poslovnog subjekta ili u cijelosti kod poslovnog subjekta, nastavnik praktične nastave dužan je obilaziti učenike tijekom praktične nastave i pratiti ispunjenost nastavnog plana i strukovnog kurikula.

(2) Obveze iz stavka (1) ovog članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 26

(Koordinator praktične nastave)

(1) Pored zaposlenika ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku definiranih Zakonom kojim se uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji, svaka ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku ima i koordinatora praktične nastave.

(2) Poslove koordinatora praktične nastave može obavljati osoba koja, pored općih uvjeta, ima završen najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme, odnosno visoku stručnu spremu stečenu po propisima prije uvođenja bolonjskog sustava studiranja ili koja je završila najmanje drugi ciklus visokog obrazovanja, diplomski studij, integrirani preddiplomski i diplomski studij po bolonjskom sustavu studiranja kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova; koja ispunjava uvjete iz Zakona kojim se uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji.

(3) Poslovi koordinatora praktične nastave su:

a) Koordiniranje i uspostava suradnje ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku i poslovnog subjekta,

b) Predlaže ravnatelju ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku popis potencijalnih poslovnih subjekata,

c) Definiranje broja učenika po obrazovnom profilu koji će praktičnu nastavu realizirati kod poslovnog subjekta,

d) Raspoređivanje učenika na praktičnu nastavu u suradnji s nastavnikom praktične nastave, bilo da se praktična nastava obavlja u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslovnog subjekta,

e) Koordiniranje između ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i poslovnog subjekta pri potpisivanju Ugovora o provedbi praktične nastave

f) Suradnja s mentorom kod poslovnog subjekta,

g) Upoznavanje mentora s nastavnim planom i strukovnim kurikulom koji će se realizirati,

h) Izrada rasporeda učenika po poslovnim subjektima,

i) Vođenje evidencije o učenicima na praktičnoj nastavi koja se realizira kod poslovnog subjekta,

j) Kontrola evidencije za praćenje i ocjenjivanje učenika, koju popunjava mentor kod poslovnog subjekta,

k) Organiziranje sanitarnih pregleda,

l) Osiguranje suradnje između nastavnika praktične nastave i mentora kod poslovnog subjekta s ciljem ostvarivanja nastavnog plana i strukovnog kurikula,

m) Praćenje uključenosti učenika u radne procese poslovnog subjekta, a u skladu s nastavnim planom i strukovnim kurikulom,

n) Suradnja s nastavnikom praktične nastave i mentorom oko načina ocjenjivanja učenika,

o) Prikupljanje informacija od mentora vezano za predlaganje zaključne ocjene učenika,

p) Sudjeluje u organizaciji i realizaciji završnog ispita učenika,

r) Predlaganje stručnog usavršavanja mentora,

s) Vođenje registra poslovnih subjekata kod kojih se obavlja praktična nastave, mentora te sklopljenih ugovora o provedbi praktične nastave,

t) Sudjelovanje u radu stručnih tijela ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku,

u) Koordiniranje radom stručnog aktiva nastavnika praktične nastave,

v) Organiziranje različitih događaja kojima se ustanovu za srednje strukovno obrazovanje i obuku promovira u lokalnoj zajednici,

z) Ostali poslovi po nalogu ravnatelja vezani uz realizaciju godišnjeg plana i programa škole.

Članak 27

(Mentor kod poslovnog subjekta)

(1) Mentor je osoba koja je zaposlena kod poslovnog subjekta i koja je zadužena za provedbu praktične nastave s učenicima u skladu s nastavnim planom i strukovnim kurikulom.

(2) Osoba može obavljati poslove mentora nakon stručnog usavršavanja, odnosno završene obuke, čiji sadržaj i program utvrđuje ministar pravilnikom.

(3) Obuka iz stavka (2) ovog članka ne može trajati manje od 30 sati, s tim da je trajanje jednog sata 60 minuta.

(4) Ukoliko poslovni subjekt ne može osigurati mentora, nastavnik praktične nastave ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku dužan je pratiti nazočnost učenika na praktičnoj nastavi kod poslovnog subjekta, pratiti i evidentirati napredak učenika i provedbu nastavnog plana i strukovnog kurikula.

Članak 28

(Trajanje praktične nastave i vježbi kod poslovnog subjekta i u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

(1) Broj sati praktične nastave dnevno i tjedno određen je nastavnim planom i strukovnim kurikulom.

(2) Praktična nastava i laboratorijske vježbe u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku izvode se u skladu s nastavnim planom i kurikulom u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima za nastavu, opremljenim u skladu s odgovarajućim pedagoškim standardima.

(3) Ako praktična nastava i vježbe kontinuirano traju četiri ili više sati dnevno, učenicima iz stavka (2) ovoga članka mora se osigurati najmanje trideset minuta dnevnog odmora.

(4) Učenik ne može biti istoga dana na nastavi u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i na praktičnoj nastavi i vježbama kod

poslovnog subjekta.

(5) Iznimno, kada postoje opravdani razlozi, na zahtjev ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku, ministar može odobriti i drugačiju organizaciju nastave iz stavka (4) ovoga članka.

(6) U praktičnoj nastavi i vježbama koje se provode kod poslovnog subjekta, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju radni odnosi, sigurnost i zaštita na radu.

(7) Poslovni subjekt ne smije tražiti od učenika obavljanje poslova koji se ne odnose na poslove struke iz koje učenik obavlja praktičnu nastavu i vježbe, a ukoliko mu naredi obavljanje tih poslova, učenik može odbiti njihovo obavljanje.

(8) Sat praktične nastave koja se izvodi kod poslovnog subjekta traje 60 minuta.

Članak 29

(Prava i obveze ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku učenika i poslovnog subjekta)

(1) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku svake godine, šest mjeseci prije početka nove školske godine, u pravilu, osigurava slobodna mjesta za izvođenje praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse koja se obavlja kod poslovnog subjekta, vodeći brigu o prilagođenim slobodnim mjestima za učenike s poteškoćama u razvoju te sklapa ugovor o provedbi praktične nastave s poslovnim subjektom.

(2) Roditelj/skrbnik može predložiti ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku poslovni subjekt kod kojeg učenik može izvoditi praktičnu nastavu. U tom slučaju, poslovni subjekt mora ispuniti uvjete iz članka 30. ovog Zakona.

(3) Ugovorom o provedbi praktične nastave između ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i poslovnog subjekta iz stavka (1) ovog članka definiraju se prava i obveze ugovornih strana te uvjeti pod kojima poslovni subjekt može izvoditi praktičnu nastavu, vježbe i ferijalnu praksu za određeno zanimanje kao i oblici, metode, postupci i nadzor nad izvođenjem praktične nastave.

(4) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku vodi evidenciju o ugovorima iz stavka (3) ovog članka te je iste dužna dostaviti Ministarstvu.

(5) Ugovorima koje zaključuje ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku, poslovni subjekt i polaznik stariji od 18 godina života, odnosno ustanova, poslovni subjekt i roditelj/skrbnik polaznika mlađeg od 18 godina života, uređuju se prava i obveze ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku, učenika i poslovnog subjekta iz provedbe praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse.

(6) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku, polaznik stariji od 18 godina života ili roditelj/ skrbnik polaznika mlađeg od 18 godina života može zaključiti ugovor o obavljanju praktične nastave s više poslovnih subjekata ukoliko je to nužno radi realizacije cjelokupnog sadržaja nastavnog plana i programa.

(7) Osnovne odredbe ugovora o provedbi praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse iz stavaka (2) i (4) ovog članka, kao i uvjete i način raskidanja ugovora propisuje ministar pravilnikom.

Članak 30

(Uvjeti za provedbu praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse kod poslovnog subjekta)

(1) Uvjeti za provedbu praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse kod poslovnog subjekta su:

a) radne prostorije i oprema,

b) imenovanje mentora koji ima odgovarajuću kvalifikaciju i pedagoške kompetencije u skladu s Člankom 27. ovog Zakona,

c) ispunjenost ostalih uvjeta za izvođenje praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse utvrđeni strukovnim kurikulom i pedagoškim standardom srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

(2) Uvjete i postupak utvrđivanja tih uvjeta za provedbu praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse kod poslovnog subjekta propisuje ministar pravilnikom.

(3) Poslovni subjekti za koje se utvrdi da ispunjavaju uvjete iz stavka (1) ovog članka upisuju se u Registar poslovnih subjekata koji vodi Ministarstvo.

(4) Za one poslovne subjekte koji su ispunili uvjete i upisani su u Registar poslovnih subjekata iz stavka (3) ovog članka se provjerava ispunjenost uvjeta, u pravilu, svake tri godine.

(5) Vlada donosi posebne mjere poticaja za poslovne subjekte koji su ispunili uvjete iz stavka (1) i upisani su u Registar poslovnih subjekata iz stavka (3) ovog članka.

Članak 31

(Naknada za vrijeme izvođenja praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse kod poslovnog subjekta)

(1) Za vrijeme izvođenja praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse kod poslovnog subjekta učenik, sukladno provedenom vremenu u obavljanju praktične nastave, vježbi i ferijalne prakse, ima pravo na naknadu koju isplaćuje poslovni subjekt.

(2) Visina naknade određuje se mjesečno prema ostvarenoj prosječnoj neto plaći u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, i to:

a) u prvoj godini obrazovanja 10%,

b) u drugoj godini obrazovanja 20%,

c) u trećoj godini obrazovanja 25%,

d) u četvrtoj godini obrazovanja 30%.

(3) Poslovni subjekt može dodatno učeniku isplatiti naknadu veću od naknade propisane stavkom (2) ovog članka.

(4) Način obračuna i uplate naknade koju učeniku uplaćuje poslovni subjekt za vrijeme provedeno na praktičnoj nastavi, vježbama i ferijalnoj praksi propisuje ministar pravilnikom.

(5) Ministarstvo ima obvezu uplatiti osiguranje u ime ozljede na radu za svakog učenika na praktičnoj nastavi, vježbama i ferijalnoj praksi, bilo da se ista izvodi u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i/ili kod poslovnog subjekta.

(6) Način obračuna i uplate naknade za osiguranje u ime ozljede na radu za svakog učenika na praktičnoj nastavi, vježbama i ferijalnoj praksi iz stavka (4) ovog članka utvrđuje ministar pravilnikom.

Članak 32

(Završni ispit)

(1) Srednje strukovno obrazovanje i obuka završava se polaganjem završnog ispita.

(2) Pravila i procedure za provedbu završnog ispita propisuje ministar pravilnikom.

Članak 33

(Horizontalna i vertikalna prohodnost)

(1) U sustavu strukovnog obrazovanja omogućena je horizontalna i vertikalna prohodnost.

(2) Uvjete i načine nastavka obrazovanja na višu razinu kvalifikacije (vertikalna prohodnost) utvrđuje ministar pravilnikom.

(3) Uvjete i načine nastavka obrazovanja za istu razinu kvalifikacije (horizontalna prohodnost) utvrđuju stručna tijela škole.

Članak 34

(Pedagoška dokumentacija i evidencija o provedbi praktične nastave)

(1) Pored pedagoške dokumentacije i evidencije propisane zakonom i podzakonskim aktima, ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku, koordinator praktične nastave, nastavnik praktične nastave i mentor, ukoliko je učenik na praktičnoj nastavi kod poslovnog subjekta, moraju voditi pedagošku dokumentaciju i evidenciju o rasporedu učenika na praktičnu nastavu, njegovoj nazočnosti na praktičnoj nastavi, praćenju njegova napredovanja te vrednovanju postignutog uspjeha.

(2) Obrasce pedagoške dokumentacije i evidencije iz stavka (1) ovog članka te način njihovog vođenja propisuje ministar pravilnikom.

Članak 35

(Razvoj novih organizacijskih oblika)

Uz odobrenje ministra, škole mogu razvijati nove organizacijske oblike i primjenjivati nove pristupe u sadržaju i metodi strukovnog obrazovanja radi uvođenja korisnih promjena u sustav srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

Članak 36

(Učeničke zadruge)

(1) U ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku mogu se osnovati učeničke zadruge kao oblik izvannastavnih aktivnosti te se može organizirati i drugi društveno koristan rad učenika.

(2) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku može stavljati u promet proizvode nastale kao rezultat rada učenika u učeničkim zadrugama.

(3) Sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učeničkih zadruga posebno se evidentiraju, a mogu se koristiti isključivo za rad zadruge ili unaprjeđenje odgojno - obrazovnog rada škole.

POGLAVLJE IV. SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Članak 37

(Karijerno savjetovanje)

(1) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku potiče i prati karijerni razvoj učenika, s ciljem prohodnosti kroz obrazovne razine, čime se omogućuje primjena koncepta cjeloživotnog učenja i lakša pokretljivost radne snage.

(2) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku formira povjerenstvo za karijerno vođenje i savjetovanje s ciljem jačanja vještina upravljanja karijerom i donošenja odgovornih odluka o profesionalnoj budućnosti učenika.

(3) Povjerenstvo za karijerno vođenje i savjetovanje surađuje s osnovnim školama u procesu planiranja upisa učenika u ustanovu za srednje strukovno obrazovanje i obuku, kao i s visokoškolskim ustanovama i poslovnim subjektima.

(4) Sastav i način rada povjerenstva za karijerno vođenje i savjetovanje te aktivnosti karijernog savjetovanja propisuje ministar pravilnikom.

Članak 38

(Osiguranje kvalitete srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

(1) Kvaliteta srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke utvrđuje se na temelju neposrednog uvida u rad ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku.

(2) Pokazatelje kvalitete srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke utvrđuje ministar pravilnikom i služe kao temelj za postupak samovrednovanja i vanjskog vrednovanja rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku.

(3) U ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku se kontinuirano provodi samovrednovanje i vanjsko vrednovanje rada u svrhu unaprjeđenja kvalitete odgojnoobrazovne i drugih djelatnosti.

(4) Samovrednovanje rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku provodi povjerenstvo za samovrednovanje koji imenuje školski odbor na prijedlog ravnatelja.

(5) Samovrednovanje rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku provodi se svake tri godine. U drugoj i trećoj godini nakon obavljenog cjelovitog samovrednovanja, ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku dužna je identificirati i unaprjeđivati dva područja iz cjelovitog izvješća o samovrednovanju.

(6) Način formiranja povjerenstva za samovrednovanje i postupak samovrednovanja rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku propisuje se metodologijom koju donosi ministar pravilnikom.

(7) Povjerenstvo za samovrednovanje do kraja rujna izrađuje izvješće o obavljenom samovrednovanju ili unaprjeđenju u identificiranim područjima te ga dostavlja školskom odboru ustanove za srednje

strukovno obrazovanje i obuku i Ministarstvu. Sadržaj izvješća o provedenom samovrednovanju propisuje ministar.

(8) Vanjsko vrednovanje rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku provodi se svake četiri godine.

(9) Način formiranja povjerenstva koje provodi vanjsko vrednovanje i postupak vanjskog vrednovanja rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku propisuju se metodologijom koju donosi ministar pravilnikom.

(10) Povjerenstvo za vanjsko vrednovanje nakon provedenog postupka, u roku od 60 dana, izrađuje izvješće te ga dostavlja školskom odboru ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i Ministarstvu. Sadržaj izvješća o provedenom vanjskom vrednovanju propisuje ministar pravilnikom.

(11) Rezultati samovrednovanja i vanjskog vrednovanja koriste se s ciljem trajnog unaprjeđivanja kvalitete rada škole.

Članak 39

(Mreža kurikula i ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

Mreža kurikula i ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku izrađuje se uzimajući u obzir:

a) stručnu procjenu ekonomske održivosti i opravdanosti provedbe kurikula ili otvaranja ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku te plana zapošljavanja pojedinih profila kvalifikacija,

b) uvažavanje postojećih gospodarskih kapaciteta i planova gospodarskog razvoja pojedinog područja,

c) osiguravanje zaštite županijskih i lokalnih interesa u planiranju i predlaganju mreže kurikula i mreže ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku,

d) projekcije demografskih kretanja na pojedinim područjima,

e) zadovoljavanje svih preduvjeta za uspješnu provedbu kurikula.

POGLAVLJE V. UČENICI

Članak 40

(Uvjeti za upis učenika)

(1) Pravo upisa u prvi razred ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku imaju svi učenici nakon završenog osnovnog obrazovanja pod jednakim uvjetima u okviru broja utvrđenog planom upisa koji donosi ministar za svaku školsku godinu uzimajući u obzir potrebe tržišta rada.

(2) Redoviti učenici upisuju prvi razred u dobi do 17 godina, a iznimno do 18 godina, ako postoje opravdani razlozi uz odobrenje nastavničkog vijeća.

(3) Ministar na prijedlog ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku donosi odluku o upisu i objavljuje kriterije za upis u prvi razred u lipnju tekuće kalendarske godine za sljedeću školsku godinu.

Članak 41

(Izbor srednje škole i prijelaz učenika)

(1) Roditelj/skrbnik učenika i učenik imaju pravo izabrati ustanovu za srednje strukovno obrazovanje i obuku i zanimanje, pod uvjetom da učenik ispuni kriterije koje propiše ministar odlukom o upisu učenika za svaku školsku godinu.

(2) Učenici mogu nastaviti svoje školovanje na cijelom području Bosne i Hercegovine u istom upisnom programu ili u drugom upisnom programu u okviru iste struke.

(3) Uvjete za prijelaz iz škole u školu različitog zanimanja ili stupnja obrazovanja utvrđuje ministar.

(4) Promjena programa uvjetuje se polaganjem razlikovnih i/ili dopunskih ispita. Sadržaj, način i rokove razlikovnih i/ili dopunskih ispita utvrđuje nastavničko vijeće.

Članak 42

(Status redovitog učenika)

(1) Status redovitog učenika stječe se upisom u ustanovu za srednje strukovno obrazovanje i obuku koja provodi strukovni kurikul za stjecanje određene kvalifikacije.

(2) Status redovitog učenika prestaje na način propisan temeljnim Zakonom kojim se uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji.

(3) Redoviti učenik koji u jednoj školskoj godini nije s uspjehom završio razred ne može u istoj školskoj godini polagati razredni ispit za taj isti razred, odnosno ne može u istoj školskoj godini završiti taj isti razred polaganjem ispita.

Članak 43

(Završavanje razreda polaganjem ispita)

(1) Kategoriziranim športašima sukladno odredbama Zakona koji uređuje šport u Županiji i redovitim polaznicima koji ne završavaju obrazovanje zbog roditeljstva, iznimnih socijalnih, osobnih ili obiteljskih prilika te zbog bolesti može se omogućiti završavanje razreda polaganjem ispita.

(2) O polaganju ispita, uz priloženu dokumentaciju nadležnih tijela, odlučuje ravnatelj na prijedlog nastavničkog vijeća ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku.

Članak 44

(Uvjeti za nastavak i stjecanje kvalifikacije)

Učeniku koji je na više od dvije godine iz opravdanih razloga prekinuo obrazovanje, na prijedlog stručnog tijela ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i uz pribavljenu suglasnost Ministarstva, ravnatelj ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku određuje uvjete za nastavak i stjecanje kvalifikacije ako je kurikul izmijenjen u odnosu na kurikul kvalifikacije koju je pohađao.

POGLAVLJE VI. FINANCIRANJE USTANOVA ZA SREDNJE STRUKOVNO OBRAZOVANJE I OBUKU

Članak 45

(Autonomija ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

Sukladno Zakonu koji uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji i ovome Zakonu, škole uživaju autonomiju, što posebno podrazumijeva slobodu škole da osmišljava i realizira obrazovne sadržaje prema zahtjevima lokalnog tržišta rada, uz prethodno odobrenje ministra.

Članak 46

(Sredstva za financiranje ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

(1) Financiranje ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku vrši se iz proračuna Županije, iz proračuna jedinice lokalne samouprave koja je osnivač i iz drugih izvora.

(2) Sredstva koja se u proračunu Županije i proračunima jedinica lokalne samouprave osiguravaju za financiranje ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku raspoređuju se u skladu s zakonskim propisima.

Članak 47

(Pravo obavljanja komercijalnih djelatnosti)

(1) Ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku mogu obavljati komercijalne djelatnosti, naročito u kontekstu strukovne obuke. Odluku o obavljanju komercijalne djelatnosti donosi školski odbor na temelju prijedloga nastavničkog vijeća ustanove uz suglasnost Ministarstva.

(2) Samostalna sredstva iz stavka (1) ovog članka ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku može stjecati prodajom usluga i roba na tržištu, iz uplate/ upisnine učenika, najamninama, donacijama i drugim izvorima u skladu sa Zakonom koji uređuje uspostavljanje, nadležnost i upravljanje riznicom u Federaciji Bosni i Hercegovini, Zakonom koji uređuje planiranje, izradu, donošenje i izvršavanje proračuna Županije i proračuna gradova i općina i financijskih planova izvanproračunskih fondova, zaduživanje, jamstva i upravljanje dugom, računovodstvo, izvješćivanje, nadzor i

reviziju proračuna i drugih proračunskih korisnika u Županiji te Zakona koji uređuje izvršavanje proračuna Županije.

(3) Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku raspolaže prihodom ostvarenim od djelatnosti iz stavka (1) ovog članka i upotrebljava ga isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove, sukladno odredbama Zakona koji uređuje uspostavljanje, nadležnost i upravljanje riznicom u Federaciji Bosni i Hercegovini, Zakona koji uređuje planiranje, izradu, donošenje i izvršavanje proračuna Županije i proračuna gradova i općina i financijskih planova izvanproračunskih fondova, zaduživanje, jamstva i upravljanje dugom, računovodstvo, izvješćivanje, nadzor i reviziju proračuna i drugih proračunskih korisnika u Županiji te Zakona koji uređuje izvršavanje proračuna Županije.

POGLAVLJE VII. NADZOR

Članak 48

(Nadzor ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

(1) Nadzor nad provođenjem odredbi ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Stručno-pedagoški nadzor nad radom ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku obavlja institucija koju ovlasti Ministarstvo u skladu s ovim Zakonom.

(3) Upravni nadzor nad radom ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i drugih ustanova koje obavljaju srednjoškolsko obrazovanje obavlja županijski prosvjetni inspektor.

Članak 49

(Postupci zaštite prava)

(1) Prijave za kršenje načela definiranih ovim Zakonom mogu se podnijeti mjerodavnoj obrazovnoj ustanovi ili županijskom prosvjetnom inspektoru koji utvrđuje opravdanost kršenja i nalaže njegovo otklanjanje.

(2) Daljnja procedura vođenja postupka iz stavka (1) ovog članka provodi se u skladu s odredbama Zakona koji uređuje prosvjetnu inspekciju i Zakona koji uređuje upravni postupak.

(3) Protiv osoba koje se ponašaju suprotno ovom Zakonu stegovni postupak može pokrenuti škola, mjerodavna inspekcija ili Ministarstvo.

POGLAVLJE VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 50

(Novčana kazna za ustanovu za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 KM za prekršaj kaznit će se ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku ako:

a) ne postupa u skladu s ministrovom odlukom o upisu suprotno članku 40. ovog Zakona,

b) istoga dana polaznika optereti izvođenjem nastave u ustanovi za srednje strukovno obrazovanje i obuku i praktičnom nastavom kod poslovnog subjekta suprotno članku 28. ovog Zakonu,

c) ako polaznicima utvrdi dnevno trajanje praktične nastave i vježbi suprotno članku 28. ovog Zakona te propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima,

d) izvodi nastavu po nastavnom planu i strukovnom kurikulu donesenom suprotno članku 20. ovog Zakona.

Članak 51

(Novčana kazna za odgovornu osobu ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorna osoba ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku za prekršaj iz članka 50. ovog Zakona.

POGLAVLJE IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODEDBE

Članak 52

(Rok za donošenje podzakonskih akata)

(1) Vlada će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona:

a) Odluku o pedagoškim standardima srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke iz članka 10. stavka (2) ovog Zakona,

b) Odluku o djelokrugu rada i poslovima županijskog savjetodavnog vijeća iz članka 16. stavka (10) ovog Zakona.

(2) Ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona sljedeće podzakonske akte:

a) Pravilnik o pedagoškoj dokumentaciji, evidenciji i obrazovnim ispravama iz članka 15. stavka (2) i članka 34. stavka (2) ovog Zakona,

b) Pravilnik o djelokrugu rada i poslovima općinskog/ gradskog savjetodavnog vijeća iz članka 16. stavka (10) ovog Zakona,

c) Pravilnik o donošenju metodologije izrade standarda zanimanja i standarda kvalifikacija iz članka 19. stavka (3) ovog Zakona,

d) Pravilnik o donošenju metodologije izrade strukovnih kurikula iz članka 20. stavka (6) ovog Zakona,

e) Pravilnik o provedbi praktične nastave koji obuhvaća odredbe članaka 23. stavka (10), članka 25. stavka (2), članka 29. stavka (7), članka 30. stavka (2), članka 31. stavka (4) i (6) ovog Zakona,

f) Pravilnik o programu obuke mentora iz članka 27. stavka (2) ovog Zakona.

(3) Ministar će donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona sljedeće podzakonske akte:

a) Pravilnik o donošenju standarda zanimanja i standarda kvalifikacija iz članka 19. stavka (4) ovog Zakona,

b) Pravilnik o donošenju nastavnih planova i strukovnih kurikula iz članka 20. stavka (1) ovog Zakona,

c) Pravilnik o strukturiranju i revidiranju klasifikacije zanimanja iz članka 22. stavka (3) ovog Zakona,

d) Pravilnik o polaganju završnog ispita iz članka 32. stavka (2) ovog Zakona,

e) Pravilnik o uvjetima i načinu nastavka obrazovanja na višu razinu kvalifikacije iz članka 33. stavka (2) ovog Zakona,

f) Pravilnik o sastavu i načinu rada povjerenstva za karijerno vođenje i savjetovanje iz članka 37. stavka (4) ovog Zakona,

g) Pravilnik o utvrđivanju pokazatelja kvalitete srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke iz članka 38. stavka (2) ovog Zakona,

h) Pravilnik o donošenju metodologije o načinu formiranja povjerenstva za samovrednovanje i vanjsko vrednovanje rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku iz članka 38. stavaka (6) i (9) ovog Zakona,

i) Pravilnik o postupku samovrednovanja i vanjskog vrednovanja rada ustanove za srednje strukovno obrazovanje i obuku i sadržaj izvješća iz članka 38. stavaka (6), (9) i (10) ovog Zakona.

(4) Podzakonski akti doneseni na temelju Zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 22/13) primjenjivat će se do donošenja novih podzakonskih akata temeljem ovog Zakona.

Članak 53

(Način okončanja započetih postupaka)

Postupci koji su započeti, a nisu okončani prije početka primjene ovog Zakona dovršiti će se po odredbama Zakona kojima se uređuje

djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji, Zakona o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 22/13) i podzakonskih propisa donesenih na temelju navedenih Zakona.

Članak 54

(Primjena drugih zakona)

(1) Na sve što nije regulirano ovim Zakonom, primjenjivat će se odredbe Zakona koji uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji i Zakona kojim se uređuje organizacija i struktura obrazovanje odraslih.

(2) U slučaju sukoba odredbi ovoga Zakona i odredbi Zakona koji uređuje djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Županiji u ustanovama za srednje strukovno obrazovanje i obuku, primijenit će se odredbe ovoga Zakona.

Članak 55

(Usklađivanje poslovanja ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku)

Ustanova za srednje strukovno obrazovanje i obuku je dužna uskladiti opće akte s odredbama ovog Zakona u roku od 60 dana od dana početka primjene ovog Zakona.

Članak 56

(Primjena nastavnih planova i programa)

Nastavni planovi i programi koji se primjenjuju u ustanovama srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke ostaju na snazi do izrade novih nastavnih planova i strukovnih kurikula.

Članak 57

(Prestanak važenja ranijeg Zakona)

Početkom primjene ovog Zakona, prestaje važiti Zakon o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 22/13).

Članak 58

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke", a primjenjivati će se od početka školske 2025./2026. godine.